Raadsvoorstel

Portefeuillehouder: **Antoinette Ingwersen**	**Opgesteld door:** **Judith de Jong, Financiën BV**	
Besluitvormende vergadering: 7 november 2024	**Registratienummer collegebesluit:** 424004	**Raadsnummer** (niet invullen, dit vult de griffie in)
Titel / onderwerp: Programma begroting 2025-2028		
Samenvatting: Het college van Burgemeester en Wethouders presenteert de programmabegroting 2025-2028 en stelt aan de raad voor deze vast te stellen.		

Voorgesteld besluit:
De raad wordt voorgesteld het volgende te besluiten:

1. De programmabegroting 2025-2028 vast te stellen en daarmee:
   a. De financiële begroting 2025, inclusief de mutaties in de reserves en de investeringen;
   b. De begroting 2026-2028 in meerjarenperspectief;
   c. Af te wijken van de Financiële Verordening 2023 op de in artikel 4, lid 3 bepaalde omvang van de post voor onvoorziene uitgaven en de in bijlage 3 punten 5 en 6 benoemde methodiek van berekening van de overhead kosten;
2. In 2025 een bedrag van € 1.000.000 vanuit het positieve begrotingssaldo te storten in de algemene reserve en daarmee begrotingswijziging 2025-01 vast te stellen.

burgemeester en wethouders van Nieuwkoop

TOELICHTING

Inleiding / aanleiding
In juli 2024 heeft u als raad de Kadernota 2025-2028 vastgesteld en daarmee het uitgangspunt van de programmabegroting 2025-2028 gevormd. In de kadernota 2025 hebben wij gekeken naar Nieuwkoop in Evenwicht en zijn er meerdere bezuinigingsmogelijkheden voorgesteld. De bezuinigingsmogelijkheden hebben wij verwerkt in de begroting.

De gemeente Nieuwkoop staat, net als vele andere gemeenten, voor financiële uitdagingen door onder meer stijgende zorgkosten en teruglopende rijksbijdragen. Daarom is besloten tot een pakket aan bezuinigingsmaatregelen dat noodzakelijk was om een sluitende begroting te realiseren. Dankzij deze maatregelen en een scherpere kostenbeheersing kunnen we in 2025 een positief begrotingssaldo presenteren. De meerjarenraming laat echter zien dat de gemeente Nieuwkoop vanaf 2028 met een tekort te maken kan krijgen. Deze ontwikkeling vraagt om een strategische voorbereiding om tijdig bij te sturen.

Bij de kadernota 2024-2027 en de begroting 2024 heeft de raad unaniem twee moties aangenomen waarin het college gevraagd wordt om het P&C proces en documenten te verbeteren. Begin dit jaar is bij de fracties uit de raad een enquête gehouden om concreter in beeld te krijgen welke verbeteringen nodig zijn. Bij het samenstellen van de kadernota en de begroting voor 2025 is zo veel mogelijk rekening gehouden met de uitkomsten van die enquête.

Tegelijk stond de kadernota in het teken van het proces “Nieuwkoop blijvend in evenwicht”, wat ook de nodige aandacht van de organisatie heeft gevraagd. Daardoor hebben we misschien niet alle gewenste stappen al kunnen nemen. Hieronder wordt beknopt ingegaan op de stappen die al wel gezet zijn naar aanleiding van de moties en de enquête.

Opzet kadernota en begroting gelijk/vergelijkbaar
We streven naar een doorlopende lijn, waarbij de aard van de documenten verschilt en daardoor de opzet ook niet volledig gelijk kan zijn. Bij de kadernota 2025 zijn de ontwikkelingen en nieuw beleid geduid aan de hand van de bekende W-vragen. Bij de technische vragen is aangegeven dat daar verbetering mogelijk is en die constatering herkennen wij. Bij de kadernota 2026 zal daar meer aandacht aan worden besteed. In de begroting wordt geen nieuw beleid opgenomen, en ligt de nadruk op het niveau van de afzonderlijke programma’s. Ook daar is de opbouw aan de hand van de W-vragen leidend.

Leesbaarheid
We denken met beter gestructureerde documenten al een belangrijke stap in de leesbaarheid te hebben gemaakt. Daarnaast hebben we extra aandacht gegeven aan het begrijpelijker maken van de tekstgedeelten van de begroting onder meer door het team communicatie nadrukkelijk te betrekken bij het samenstellen. Helaas is het niet gelukt bij de begroting om gehoor te geven aan behoefte om de lasten met een “-“ teken te presenteren en de baten als positief te laten zien. Wij gaan dit technisch uitzoeken of dit wel mogelijk is bij een volgend p&c product.

Overhead
In december 2023 heeft de Commissie BBV de Notitie Overhead 2023 gepubliceerd. Dit is een actualisatie van de notitie uit 2016 en gaat in op de inhoud en reikwijdte van het begrip overhead. Daarnaast wordt in deze notitie duiding gegeven aan de onderwerpen die in directe relatie met de overhead staan. Naar aanleiding van deze nieuwe notitie hebben we de berekening van onze

overhead ook geactualiseerd. Deze wijkt af van de bepalingen in de financiële verordening. In 2025 verwerken we deze actualisering in een aparte nota Overhead.

Informatie over de financiële positie in de kadernota
Een terechte en begrijpelijke wens. Als de kadernota het centrale document is, hoort daar ook inzicht in deze informatie bij. Dit heeft wel consequenties voor de interne processen in de organisatie en betekent tenminste deels extra werk. Bij de begroting zijn dit verplichte onderdelen, als deze informatie voor de kadernota op dezelfde wijze samengesteld wordt, vraagt dit extra capaciteit van de organisatie. We zijn in onderzoek hoe we dit het beste kunnen organiseren.

Benoemen ontwikkelingen / risico's
In de begroting bij de programma's wordt ruimte opgenomen voor het benoemen van ontwikkelingen. Aandachtspunt daarbij is welk detailniveau en welke impact belangrijk genoeg zijn om een onderwerp in de begroting te behandelen. Het zou moeten gaan om ontwikkelingen die effect hebben op de te bereiken doelen van het programma. De komende periode wordt meer aandacht besteed aan risicomanagement. Er zijn verschillende landelijke ontwikkelingen die daarbij meegenomen worden en ook de suggesties uit de enquête nemen we mee. We verwachten dat de resultaten daarvan bij de begroting 2026 zichtbaar zullen zijn.

Verwerken circulaires
Twee fracties hebben aangegeven dat ze graag de circulaires over het gemeentefonds direct verwerkt willen zien in de kadernota, resp. begroting. Dit komt overeen met een motie van dezelfde fracties tijdens de raadsvergadering van 9 november 2023. De portefeuillehouder heeft deze motie ontraden, de meerderheid van de raad heeft tegen deze motie gestemd. Met de argumentatie die de portefeuillehouder tijdens die vergadering heeft gegeven hebben we ook nu geen opvolging gegeven aan dit verzoek.

Opnemen portefeuillehouders bij de programma's
De portefeuilles sluiten niet aan bij de programma-indeling van de begroting. Benoemen van de portefeuillehouders bij de programma's vraagt nadere duiding over welk onderdeel van het programma bij welke portefeuille hoort en dat sluit niet aan bij de wens om de inhoud van de programma-teksten eenvoudig en op hoofdlijnen te houden. Informatie over de portefeuilles en de verdeling van de programma's is wel beschikbaar in de bijlage.

Doorontwikkeling van paragrafen naar een indeling in w-vragen.
Dit is een interessante gedachte maar lastig te implementeren. De paragrafen zijn (voor het grootste deel) verplichte onderdelen waar niet altijd concrete doelen en acties aan zijn te koppelen. Ze geven inzicht in een aantal aspecten van de begroting die in verschillende programma's terugkomen. Ze dragen bij aan de w-vragen van de afzonderlijke programma's. Vooralsnog zien we geen mogelijkheden om hier concreet gevolg aan te geven. Een deel van de paragrafen wordt sowieso de komende periode verder doorontwikkeld. Daarbij zal de leesbaarheid in het verlengde van het verbeteren van de p&c cyclus uiteraard meegenomen worden.

Beoogd (maatschappelijk) effect
Een door de Raad vastgesteld kader, beleidsmatig en financieel, voor het uit te voeren beleid en de te bereiken maatschappelijke effecten.

Kader / eerdere besluiten / voorgeschiedenis
In april 2023 heeft de raad de nieuwe Financiële Verordening 2023 vastgesteld en daarmee ook de wijze waarop de programmabegroting wordt verantwoord. Dit wordt verantwoord op taakveldgroepen.

Daarnaast heeft u met de vaststelling van de Kadernota 2025-2028 de uitgangspunten en spelregels bepaald die als kaders zijn gebruikt bij de totstandkoming van deze programmabegroting.

Uitgangspunt blijft dat de Kadernota 2025-2028 de basis is voor de meerjarenbegroting. In deze begroting zijn enkel de externe ontwikkelingen na het opstellen van de Kadernota verwerkt.

Participatie / betrokken partijen / personen
De begroting bevat per programma de beoogde maatschappelijke effecten en de beleidsdoelstellingen. Deze zijn in meerdere of mindere mate tot stand gekomen in overleg met de inwoners van de gemeente of met andere externe instanties.

Duurzaamheidsaspecten
Nieuwkoop vindt duurzaamheid een belangrijk onderwerp. Dit komt in de begroting tot uiting door een aparte paragraaf Duurzaamheid, die specifiek aan dit onderwerp is gewijd.

Gezondheid
N.v.t.

Varianten met argumenten voor en tegen
N.v.t.

Voorgesteld besluit
1. De programmabegroting 2025-2028 vast te stellen en daarmee:
a. De financiële begroting 2025, inclusief de mutaties in de reserves en de investeringen;
b. De begroting 2026-2028 in meerjarenperspectief;
c. Af te wijken van de Financiële Verordening 2023 op de in artikel 4, lid 3 bepaalde omvang van de post voor onvoorziene uitgaven en de in bijlage 3 punten 5 en 6 benoemde methodiek van berekening van de overhead kosten;

2. In 2025 een bedrag van € 1.000.000 vanuit het positieve begrotingssaldo te storten in de algemene reserve en daarmee begrotingswijziging 2025-01 vast te stellen.

Kanttekeningen / risico’s en beheersmaatregelen
In de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing gaan we in op de risico die we voorzien en op welke bedragen wij deze risico's inschatten. Eén van de recente risico's is de ontwikkeling van de rentelasten. Op dit moment hebben wij rekening gehouden met 3% rentelasten voor de komende jaren.

Financiële en Juridische gevolgen
In de begroting zijn de bezuinigingsmogelijkheden verwerkt die opgenomen zijn in de kadernota 2025. De begroting is structureel sluitend in 2025. In het jaar 2028 is de begroting nagenoeg structureel sluitend.

Voor de onzekere periode wordt een aanvullende incidentele storting gedaan in de algemene reserve ter grootte van 1 mln. Het geprognosticeerde structurele overschot van de begroting 2026 wordt betrokken bij de kadernota 2026, behandeling mei 2025, waarin een integrale afweging kan plaatsvinden met actuele speerpunten van zowel College als Raad.

Op dit moment wordt er een vertaling gemaakt van de uitkomsten van de septembercirculaire naar de financiële gevolgen voor onze gemeente. Deze gevolgen zullen wij u middels een brief met bijbehorend raadsvoorstel en raadsbesluit doen toekomen. De effecten van de septembercirculaire kunnen dan als eerste begrotingswijziging direct na vaststelling van de begroting worden vastgesteld.

De financiële gevolgen van de begroting zijn opgenomen in de concept-begroting. Kort samengevat ziet het meerjarenperspectief er als volgt uit:

	2025	2026	2027	2028
Begrotingssaldo	-1.806	-1.201	-669	52
Begrotingssaldo incidenteel	2.571	-225	-467	-404
Begrotingssaldo structureel	-4.377	-976	-202	456

x €1.000 (Let op: Een 'min'teken betekent een voordeel)

Bijlagen
1. Programmabegroting 2025-2028
2. Raadsbesluit

Advies meningsvormende raad